

# **Uszkodzenie nerwu promieniowego w złamaniach trzonu kości ramiennej u dzieci, częstość występowania, postępowanie**

## ***Radial nerve palsy in paediatric humeral shaft fractures, incidence and management***

Łukasz Wiktor, Ryszard Tomaszewski, Jacek Kler, Karol Pethe, Urszula Żmuda Śląski Uniwersytet Medyczny

**Wstęp.** Złamania trzonu kości ramiennej występują stosunkowo rzadko w populacji dziecięcej. Częstość ich występowania szacuje się na 0,4% do 3% wszystkich złamań pediatrycznych oraz 10% wszystkich złamań kości ramiennej. Z uwagi na anatomiczną bliskość nerwu promieniowego z trzonem kości ramiennej jest on narażony na uszkodzenia w przebiegu złamań kości ramiennej.

**Cel.** Celem pracy była retrospektywna ocena złamań trzonu kości ramiennej leczonych w dziecięcym centrum urazowym oraz ocena przypadków związanych z uszkodzeniem nerwu promieniowego. Ze względu na rzadki charakter tego złożonego problemu medycznego u dzieci, niewiele jest doniesień w piśmiennictwie.

**Materiał metoda.** Dokonaliśmy retrospektywnej oceny grupy składającej się z 6 pacjentów pediatrycznych z porażeniem nerwu promieniowego wyłonionej spośród 104 pacjentów z rozpoznaniem złamaniem trzonu kości ramiennej leczonych w naszym szpitalu od stycznia 2011 do czerwca 2022 roku.

**Wyniki.** Grupę badaną stanowiło pięciu chłopców i jedna dziewczynka w wieku od 8,6 do 17,2 lat (średnia 13,6). Średni czas obserwacji wyniósł 18,4 miesiąca. Rozpoznaliśmy dwa złamania otwarte i cztery zamknięte. 2 złamania poprzeczne (AO 12A3c); 1 złamanie skośne (AO 12A2c); 2 złamania skośno-spirale (AO 12A1b/AO 12A1c) oraz 1 złamanie z odłamem pośrednim (AO 12B2c). U pięciu pacjentów złamanie zlokalizowane było w 1/3 dalszej trzonu a u jednego w 1/3 środkowej trzonu. Obserwowaliśmy dwa przypadki neurotmezy, dwa przypadki uwięźnięcia nerwu między odłamami kostnymi, jeden przypadek rozciągnięcia nerwu pomiędzy odłamami oraz jeden przypadek neuropraksji. U wszystkich pacjentów uzyskaliśmy zrost złamania kości ramiennej oraz powrót funkcji nerwu promieniowego.

**Wnioski.** 1. Złamania trzonu kości ramiennej powikłane uszkodzeniem nerwu promieniowego stanowią złożony problem medyczny. 2. Częstość uszkodzenia nerwu promieniowego w populacji pediatrycznej jest istotnie niższa niż u dorosłych i w naszym badaniu wyniosła 4,8% wszystkich złamań trzonu kości ramiennej. 3. Obserwacja bez eksploracji nerwu jest uzasadniona w przypadku złamań spowodowanych urazem niskoenergetycznym. 4. W przypadku urazów wysokoenergetycznych wczesna chirurgiczna eksploracja nerwu promieniowego połączona ze stabilizacją złamania jest wysoce zalecana. 5. U pacjentów pediatrycznych zdecydowanie zalecamy wykonanie badania USG, które ułatwia podejmowanie decyzji w procesie terapeutycznym.